

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

5. maj 2025

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 192 (Alm. del) af 31. marts 2025 stillet efter ønske fra Sigurd Agersnap (SF)

Spørgsmål

Vil ministeren redegøre for status for, hvordan midler fra råderummet fordeler sig på de initiativer, som regeringen på nuværende tidspunkt har fremlagt? Spørgsmålet bedes besvaret i tabelform. Spørgsmålet ønskes besvaret forud for samråd om råderum, jf. FIU alm. del - samrådsspm. P, Q og R.

Svar

Det er i svaret lagt til grund, at spørgeren ønsker en opgørelse af, hvordan både indgåede og fremlagte politiske initiativer påvirker det finanspolitiske råderum. Det finanspolitiske råderum er et mål for, hvor meget plads der er til politiske initiativer på udgifts- eller skatteområdet inden for det fastsatte balancekrav på -0,5 pct. af BNP i 2030, herunder til realvækst i det offentlige forbrug eller andet.

Finansministeriet opgør det finanspolitiske råderum i forbindelse med de mellemfristede fremskrivninger, hvor der løbende indregnes virkninger af indgåede politiske aftaler samt andre nye oplysninger om de offentlige finanser, arbejdsmarkedet og dansk økonomi i øvrigt, *jf. udgivelser om mellemfristede fremskrivninger*. Der indregnes ikke virkninger af politiske udspil, som der ikke er indgået aftale om. De økonomiske virkninger af politiske udspil bliver dog offentliggjort løbende, herunder også virkningen på de offentlige finanser.

I de mellemfristede fremskrivninger fremgår detaljerede dekomponeringer af ændringer i opgørelsen af det finanspolitiske råderum, herunder bidrag fra evt. skønnede og underliggende forbedringer eller forværringer af de offentlige finanser og virkninger af politiske tiltag, der enten reducerer eller øger den højest mulige offentlige forbrugsvækst. I boks 1 fremgår en overordnet gennemgang af ændringerne i det finanspolitiske råderum siden den mellemfristede fremskrivning fra august 2022. I bilag 1-5 fremgår dekomponeringerne, som de indgår i de mellemfristede fremskrivninger.

Som det fremgår af den seneste mellemfristede fremskrivning fra februar 2025, har Finansministeriet i de senere år skønnet flere betydelige underliggende

forbedringer af den strukturelle saldo, som har ført til et større finanspolitisk råderum givet saldomålet på -0,5 pct. af BNP i 2030.

De underliggende forbedringer af de offentlige finanser, som løbende er beskrevet i de mellemfristede fremskrivninger, afspejler blandt andet, at skønnet for den strukturelle beskæftigelse er opjusteret, herunder som følge af øget international arbejdskraft og øget beskæftigelse blandt seniorer. Hertil kommer, at skønnene for de strukturelle indtægter fra aktieskat og selskabsskat er opjusteret bl.a. på baggrund af stigende aktieformuer og -indkomster samt en stærk udvikling i indtjeningen blandt danske virksomheder, herunder i forbindelse med den del af eksporten som ikke krydser den danske grænse. Herudover er der løbende indarbejdet nye data (herunder Danmarks Statistiks hovedrevision af nationalregnskabet i juni 2024). Endvidere er de offentlige nettorenteindtægter opjusteret, herunder i takt med at den offentlige gæld er blevet nedbragt og den offentlige nettoformue er forøget.

Boks 1

Det finanspolitiske råderum siden 2030-planforløb: Grundlag for udgiftslofter 2026, august 2022

- **2030-planforløb: Grundlag for udgiftslofter 2026, august 2022**

I den mellemfristede fremskrivning fra august 2022 blev det finanspolitiske råderum i 2030 opgjort til 48 mia. kr. (2023-priser) målt i forhold til udgiftsniveauet i 2023 – svarende til 51 mia. kr. i 2025-priser.

- **Danmark Konvergensprogram, maj 2023**

I den efterfølgende mellemfristede fremskrivning blev det finanspolitiske råderum i 2030 opgjort til 64 mia. kr. (2023-priser) målt i forhold til udgiftsniveauet i 2023 – svarende til 68½ mia. kr. i 2025-priser. Opjusteringen på 16 mia. kr. (2023-priser) dækkede primært over en skønnet underliggende forbedring af de offentlige finanser på 10¼ mia. kr. (2023-priser) i 2030 men derudover bl.a. også afskaffelsen af store bededag som helligdag i februar 2023.

- **2030-planforløb: Grundlag for udgiftslofter 2027, august 2023**

Det finanspolitiske råderum i 2030 blev opgjort til 55¼ mia. kr. (2024-priser) målt i forhold til udgiftsniveauet i 2024 – svarende til 57¼ mia. kr. i 2025-priser. Opgørelsen afspejlede bl.a., at der var skønnet en underliggende forbedring af de offentlige finanser i 2030 på 2¼ mia. kr. (2024-priser) samt *Aftale om rammerne for Reform af universitetsuddannelserne i Danmark*, juni 2023.

- **Opdateret mellemfristet forløb, maj 2024**

Det finanspolitiske råderum blev opgjort til 57¼ mia. kr. (2024-priser) målt i forhold til udgiftsniveauet i 2024, svarende til 60 mia. kr. i 2025-priser. I fremskrivningen blev der skønnet en underliggende forbedring af de offentlige finanser på 11¼ mia. kr. (2024-priser) i 2030. Den samlede ændring i forhold til den mellemfristede fremskrivning fra august 2023 afspejlede bl.a. også virkningen af indgåede politiske aftaler, herunder trepartsaftalen om løft af løn og arbejdsvilkår i den offentlige velfærd fra december 2023 samt personskattereformen fra december 2023, som begge reducerede den højeste mulige offentlige forbrugsvækst frem mod 2030.

- **Opdateret 2030-forløb: Grundlag for udgiftslofter 2028, august 2024**

I den mellemfristede fremskrivning blev det finanspolitiske råderum opgjort til 38½ mia. kr. (2025-priser) målt i forhold til udgiftsniveauet i 2025. I den opdaterede opgørelse af råderummet var der hverken skønnet en underliggende forværring eller forbedring af de offentlige finanser, og ændringer afspejlede alene politiske aftaler mv., herunder SU-reformen fra juni 2024.

- **Opdateret mellemfristet forløb, februar 2025**

I forbindelse med den seneste mellemfristede fremskrivning har Finansministeriet opgjort det finanspolitiske råderum i 2030 til 59 mia. kr. (2025-priser) målt i forhold til udgiftsniveauet i 2025. Opjusteringen på 20½ mia. kr. dækker primært over en underliggende forbedring af de offentlige finanser på 21¼ mia. kr. (2025-priser), men samtidig fx også *Aftale om implementeringen af den grønne trepart*, november 2024.

Anm.: Det finanspolitiske råderum indregnes løbende i udgiftslofterne og udmøntes i forbindelse med tilrettelæggelsen af finanspolitikken – dvs. i forbindelse med aftaler om kommunernes og regionernes økonomi samt finanslovsforslaget og de efterfølgende aftaler om finansloven. Udmøntningen sker i form af konkrete initiativer og reserver mv. I den forbindelse skiftes der basisår for opgørelsen af det finanspolitiske råderum, således at det opgøres i forhold til finansåret for finanslovsforslaget. I den seneste mellemfristede fremskrivning opgøres det finanspolitiske råderum fx i forhold til udgiftsniveauet i 2025.

Det bemærkes, at, regeringen og DD, SF, LA, KF, DF og RV siden den seneste mellemfristede fremskrivning har indgået aftale om at etablere en Accelerationsfond på 50 mia. kr. i 2025-2026. Fondens formål er at sikre bredere rammer til at indkøbe de kapaciteter, som hurtigt kan anskaffes og tages i anvendelse. Som led i aftalen afsættes en årlig reserve på 10 mia. kr. i 2027-2033 til at håndtere udgifter, der følger beslutninger truffet som en udløber af Accelerationsfonden. Etableringen af Accelerationsfonden og reserven til afledte udgifter håndteres gennem en lempelse af finanspolitikken samt ved at udnytte den underliggende forbedring af de offentlige finanser skønnet i den seneste mellemfristede fremskrivning *Opdateret mellemfristet forløb*, februar 2025.

Derudover er der også indgået en række andre politiske aftaler, herunder *Aftale om en ny erhvervs- og professionsrettet gymnasieuddannelse*, februar 2025 og *Aftale om Reform af professionsbachelor- og erhvervsakademiuddannelserne i Danmark*, marts 2025. I det omfang disse aftaler påvirker den højest mulige offentlige forbrugsvækst frem mod 2030, vil det være afspejlet i opgørelsen af det finanspolitiske råderum i den næstkommende mellemfristede fremskrivning.

Bilag – ændringer i skøn for det finanspolitiske råderum

Bilag 1

Ændringer i skøn for det finanspolitiske råderum i Danmarks Konvergensprogram 2023

Det finanspolitiske råderum i Danmarks Konvergensprogram 2023 er opgjort til 64 mia. kr. i 2030 målt i forhold til niveauet for det offentlige forbrug i 2023. Det er en opjustering på 16 mia. kr. i forhold til det opgjorte råderum i den mellemfristede fremskrivning fra august 2022, hvilket særligt skal ses i lyset af den underliggende forbedring af den strukturelle saldo.

Justeringen af det finanspolitiske råderum afspejler flere til dels modsatrettede forhold:

- *Underliggende forbedring af den strukturelle saldo.* Råderummet er isoleret set opjusteret med 10¼ mia. kr. i 2030 som følge af en underliggende saldoforbedring, som navnlig dækker over en opjustering af den strukturelle beskæftigelse i 2030.
- *Afskaffelse af store bededag som en helligdag.* Afskaffelsen af store bededag som en helligdag skønnes at indebære et varigt merprovenu på godt 3 mia. kr. fra 2024, som udmøntes til øget finanspolitisk råderum. Det er forudsat, at den efterfølgende merregulering af indkomstoverførsler fra 2026 neutraliseres fra 2027 og frem.
- *Aftale om Vinterhjælp, september 2022 (ekskl. udmøntninger af reserver og rammereduktion i staten mv.).* Aftalen omfattede tiltag, som havde til hensigt at afbøde de økonomiske konsekvenser afledt af krigen i Ukraine, og indeholdt blandt andet et finansieringsbidrag frem mod 2030 som følge af en fremrykning af skatteindtægter i pensionssystemet mv. Finansieringsbidraget indgår i det finanspolitiske råderum.
- *Aftale om Vinterhjælp, september 2022 (udmøntninger af reserver og rammereduktion i staten i 2023 mv.).* I aftalen indgik der blandt andet et finansieringsbidrag i 2023 fra en række reserver under det offentlige forbrug. Det nedjusterede offentlige forbrug i 2023 øger dermed den højest mulige forbrugsvækst fra 2023 til 2030.
- *Finansloven for 2023 mv.* Finansloven for 2023 vurderes at medføre en lille forøgelse af det offentlige forbrug i 2023, hvilket blandt andet skal ses i sammenhæng med prioriteringer til en midlertidig akutpakke til sundhedsvæsenet. Som en del af finansloven er det tidligere forslag om lagerbeskatning af selskabers ejendomsavancer, som var indregnet på det oprindelige finanslovforslag fra august 2022, blevet annulleret. Som følge af råderumsfinansieringen af de flerårige prioriteringer på finansloven og de højere forbrugsudgifter i 2023 mindsker finansloven for 2023 mv. den højest mulige forbrugsvækst fra 2023 til 2030. Finansloven er fuldt finansieret.
- *Øvrige forhold, tekniske justeringer mv.* Øvrige forhold, tekniske justeringer mv. dækker blandt andet over virkningen af en pris- og lønkorrektur i staten (niveaukorrektur) samt virkningen af ændrede forudsætninger vedr. loftsbelagte udgifter, herunder udviklingsbistand. Samlet set mindsker disse forhold den højest mulige forbrugsvækst fra 2023 til 2030 en smule.

Det bemærkes i øvrigt, at det finanspolitiske råderum aktuelt opgøres i forhold til udgiftsniveauet i 2023. Dele af forøgelsen på 16 mia. kr. kan dog som beskrevet henføres til et lavere udgiftsniveau i 2023 end forudsat i den mellemfristede fremskrivning i august 2022. Den årlige vækst i råderummet er derfor særligt stor i 2024. Opgøres det finanspolitiske råderum med udgangspunkt i 2024 skønnes det til 49 mia. kr.

Bilag 1 (fortsat)**Ændringer i skøn for det finanspolitiske råderum i Danmarks Konvergensprogram 2023****Tabel a****Ændringer i det finanspolitiske råderum siden august 2022**

	2030
Mia. kr. (2023-priser)	
2030-planforløb: Grundlag for udgiftslofter 2026, august 2022 (målt ift. 2023)	48
+ Underliggende forbedring af den strukturelle saldo	10¼
+ Afskaffelse af store bededag, februar 2023	3¼
+ Aftale om vinterhjælp, september 2022 (ekskl. udmøntninger af reserver og rammereduktion i staten mv.)	1¼
+ Aftale om vinterhjælp, september 2022 (udmøntninger af reserver og rammereduktion i staten mv.)	2¼
+ Aftale om finanslov for 2023 mv.	-½
+ Øvrige forhold, tekniske justeringer mv.	-¼
Danmarks Konvergensprogram 2023 (målt ift. 2023)	64
<i>Ændring ift. august 2022</i>	<i>16</i>
Memopost: Finanspolitisk råderum målt fra 2024-2030	49

Kilde: *Danmarks Konvergensprogram 2023*, maj 2023.

Bilag 2**Ændringer i skøn for det finanspolitiske råderum i 2030-planforløb, august 2023**

Justeringen af det finanspolitiske råderum afspejler flere forskellige forhold:

- *Underliggende forbedring af den strukturelle saldo.* Råderummet er isoleret set opjusteret med 2¾ mia. kr. i 2030 inden for balancekravet på -0,5 pct. af BNP som følge af en underliggende saldoforbedring. Saldoforbedringen dækker over modsatrettede effekter, men afspejler navnlig en opjustering af den strukturelle beskæftigelse i 2030.
- *Aftale om rammerne for Reform af universitetsuddannelserne i Danmark.* Med indgåelsen af aftalen prioriteres 1¼ mia. kr. i 2030 til blandt andet universitetsområdet samt til en række øvrige investeringer på uddannelsesområdet, herunder erhvervs- og velfærdssuddannelser samt en ramme til børn og unge. Prioriteterne for 1¼ mia. kr. er fuldt finansieret i 2030, blandt andet gennem lavere udgifter til taxameter-tilskud for ¼ mia. kr. Aftalen øger samlet set den højest mulige forbrugsvækst frem mod 2030 med ca. 1½ mia. kr.
- *Tillægsaftale om udbudsrammer for 6 GW havvind og Energio Bornholm.* Med aftalen er der afsat ca. 0,9 mia. kr. årligt i 2030-2049 (akkumuleret 17,6 mia. kr.) til Energio Bornholm svarende til det estimerede behov, der følger af omkostninger til øgede bæredygtighedskrav samt etablering af elhandelsforbindelsen mellem Sjælland og Bornholm og tilhørende energiinfrastruktur. Støtteløftet finansieres delvist af det grønne råderum under det finanspolitiske råderum, som således nedjusteres med ½ mia. kr. i 2030. Det bemærkes, at den endelige økonomi fastlægges, når udbuddet er afsluttet.
- *Annullering af lempelsen af arbejdsevnekravet til seniorpensionsordningen på FFL24.* I forbindelse med *Aftale om ny ret til tidlig pension*, oktober 2020, blev der indgået en aftale om at lempe arbejdsevnekravet til seniorpensionsordningen. Lempelsen er ikke vedtaget af Folketinget og ikke en del af finanslovsforslaget for 2024. Annulleringen heraf forbedrer isoleret set de offentlige finanser med ½ mia. kr. og øger den højest mulige offentlige forbrugsvækst tilsvarende.
- *Øvrige prioriteringer på forslag til finanslov 2024, øvrige forhold, tekniske justeringer mv.* Virkningen af øvrige prioriteringer på FFL24, herunder finansiering af en permanentgørelse af retten til 110 pct. dagpenge, samt en række tekniske forhold vedr. skøn for driftsudgifter til aktivering mv. bidrager (netto) til at reducere den offentlige forbrugsvækst fra 2023 til 2030 med ca. ¼ mia. kr.

Tabel a**Ændringer i det finanspolitiske råderum siden Danmarks Konvergensprogram 2023**

	2030
Mia. kr. (2023-priser)	
Danmarks Konvergensprogram 2023 (målt ift. 2023 og i 2023-priser)	64
+ Underliggende forbedring af den strukturelle saldo	2¾
+ Aftale om rammerne for Reform af universitetsuddannelserne i Danmark, juni 2023	1½
+ Tillægsaftale om udbudsrammer for 6 GW havvind og Energio Bornholm	-½
+ Annullering af lempelsen af arbejdsevnekravet til seniorpensionsordningen på FFL24	+½
+ Øvrige prioriteringer på FFL24, øvrige forhold, tekniske justeringer mv.	-¼
2030-planforløb, august 2023 (målt ift. 2023 og i 2023-priser)	68
<i>Ændring ift. august 2022</i>	<i>4</i>
2030-planforløb, august 2023 (målt ift. 2023 og i 2024-priser)	70¼
2030-planforløb, august 2023 (målt ift. 2024 og i 2024-priser)	55¼

Kilde: 2030-planforløb: Grundlag for udgiftslofter 2027, august 2023.

Bilag 3**Ændringer i skøn for det finanspolitiske råderum i Opdateret mellemfristet forløb, maj 2024**

Siden det mellemfristede forløb i august 2023 er der indregnet nye oplysninger, der påvirker råderummet, *jf. tabel a.*

- Underliggende forbedring af den strukturelle saldo.** Det finanspolitiske råderum er isoleret set opjusteret med 11¼ mia. kr. inden for balancekravet på -0,5 pct. af BNP som følge af underliggende saldoforbedringer. De underliggende forbedringer af den strukturelle saldo afspejler blandt andet en opjustering af strukturel fuldtidsbeskæftigelse (ud over arbejdsudbudseffekterne af personskattereformen af december 2023, som samlet set er neutral for den strukturelle saldo). En del af den underliggende forbedring kan henføres til råderumsvirkning af den supplerende beløbsordning (som havde virkning fra 1. april 2023). Som beskrevet i 2030-planen skønnes beskæftigelsesvirkningen til ca. 4.300 fuldtidspersoner i 2030. Den højere beskæftigelse medfører blandt andet højere skatteindtægter og indebærer samlet en forbedring af saldoen på ca. 1 mia. kr. i 2030 – svarende til en isoleret forøgelse af råderummet på ¼ mia. kr. målt i forhold til 2024. Det bemærkes, at den øgede tilgang af international arbejdskraft og medfølgende familiemedlemmer samtidig medfører en opjustering af den beregnede vækst i det demografiske træk på ½ mia. kr. frem mod 2030. Den underliggende saldoforbedring, som også afspejler en række øvrige effekter, giver isoleret set rum til nye finanspolitiske prioriteringer frem mod 2030.
- Trepartsaftale om løn og arbejdsvilkår.** I aftalen fra december 2023 blev regeringen, FH, KL, Danske Regioner og Akademikerne enige om udmøntningen af en ekstraordinær ramme til løn og arbejdsvilkår på 6,8 mia. kr. frem mod 2026, svarende til 3,0 mia. kr. efter skat og tilbageløb, der skal finansieres af besparelser på offentlig administration. Rammen indføres gradvist i 2024-2026, således at den målt i forhold til 2024 reducerer den højst mulige offentlige forbrugsvækst med 2 mia. kr. i 2030.
- Aftale om reform af personskat.** Aftalen fra december 2023 indebærer blandt andet forhøjelse af det almindelige beskæftigelsesfradrag, en forhøjelse af det ekstra beskæftigelsesfradrag for enlige forsørgere, indførelse af ny mellemsskat og topskat samt en ny top-topskat. Størstedelen af aftalens tiltag indføres gradvist i 2025-2026. De lavere skatteindtægter (7 mia. kr. i 2024-priser og 6¼ mia. kr. i 2023-priser) reducerer den højst mulige offentlige forbrugsvækst frem mod 2030, svarende til at reformen finansieres af det finanspolitiske råderum.
- Rentevirkning af løft af Ukrainefond i 2025-2027 og den økonomiske ramme i forsvarsforliget i 2028-2029.** I november 2023 indgik regeringen og et bredt udsnit af Folketingets partier en aftale om blandt andet at løfte rammen til militære støtte under Ukrainefondens i 2025-2027. I forbindelse med *første delaftale under forsvarsforliget 2024-2033* (januar 2024) blev det blandt andet også besluttet at løfte den økonomiske ramme i forsvarsforliget i 2028-2029. Løftene af Ukrainefondens og den økonomiske ramme i forsvarsforliget blev begge præsenteret i regeringens 2030-plan. Som det fremgår af 2030-planen og aftaleteksterne håndteres merudgifterne uden modgående finansiering, svarende til en svækkelse af den strukturelle saldo, som vil give anledning til lavere offentlig nettoformue og lavere nettorenteindtægter. Rentevirkningerne, der finansieres af det finanspolitiske råderum, svarer til ca. 1 mia. kr. i 2030.
- Rentevirkning af løft af den økonomiske ramme i forsvarsforliget og ny reserve i 2024-2028 (april 2024) og løft af Ukrainefondens i 2024 (april 2024).** I forbindelse med *anden delaftale under forsvarsforliget 2024-2033* (april 2024) blev det blandt andet besluttet at løfte den økonomiske ramme i forsvarsforliget i 2024-2028 samt afsætte en ny reserve i 2024-2026, som løbende i forligsperioden kan disponeres enten til dansk forsvar og sikkerhed i regi af forsvarsforliget eller til militær støtte til Ukraine. Merudgifterne håndteres uden modgående finansiering i 2024-2027. I april 2024 blev der også indgået aftale om løft af Ukrainefondens ramme til militær støtte i 2024, som ligeledes håndteres uden modgående finansiering. De to aftaler vil således give anledning til lavere offentlig nettoformue og lavere nettorenteindtægter. Rentevirkningerne, der finansieres af det finanspolitiske råderum, svarer til ca. 1½ mia. kr. i 2030.

Bilag 3 (fortsat)

Ændringer i skøn for det finanspolitiske råderum i Opdateret mellemfristet forløb, maj 2024

- *Provenu fra etablering af nyt kvotehandelssystem (ETS2).* Der oprettes et nyt separat kvotehandelssystem (ETS2) i EU for CO₂-udledninger fra fossile brændstoffer til vejtransport, intern transport samt opvarmning og nedkøling af bygninger i ikke-landbrugssektoren. Etableringen af ETS2 skønnes at medføre statslige merindtægter for ca. 1½ mia. kr. i 2030 fra kvotesalg (modregnet afledt mindreprovenu fra afgifter), hvilket øger den højest mulige offentlige forbrugsvækst frem mod 2030.
- *Finanslov for 2024 og andre politiske aftaler.* Finansloven og en række politiske aftaler gennemført siden august 2023 indebærer samlet set en teknisk forøgelse af det finanspolitiske råderum fra 2024 til 2030 på 1 mia. kr. Det skal ses i sammenhæng med en række saldoneutrale omprioriteringer, der samlet set indebærer en højere beregningsteknisk offentlig forbrugsvækst fra 2024 til 2030, herunder i kraft af et lavere 2024-niveau.
- *Øvrige forhold, tekniske justeringer mv.* En række øvrige forhold og tekniske justeringer indebærer samlet set en opjustering af den højest mulige offentlige forbrugsvækst frem mod 2030 på ¼ mia. kr. Det dækker blandt andet over tekniske forhold vedr. den statslige pris- og lønopregning samt øvrige ændrede skøn og andre tekniske forhold. Derudover indebærer den anden delaftale under forsvarsforliget 2024-2033 fra april 2024 isoleret set et højere offentligt forbrug i 2024, som reducerer den højest mulige forbrugsvækst frem mod 2030 målt i forhold til 2024. Omvendt øger aftalen om udmøntningen af det grønne råderum fra april 2024 isoleret set det finanspolitiske råderum målt fra 2024 til 2030. Det grønne råderum indgår som en reservation i det finanspolitiske råderum, hvorfor udmøntning af grønt råderum i 2024 isoleret set øger den højest mulige offentlige forbrugsvækst frem mod 2030 målt i forhold til 2024. Desuden indebærer merprovenuet fra den varige forhøjelse af dieselaftgiften, at der frem mod 2030 er plads til en højere offentlig forbrugsvækst.

Tabel a

Ændringer i det finanspolitiske råderum i 2030

	2030 ift. 2024
Mia. kr. (2024-priser)	
2030-planforløb, august 2023	55¼
+ Underliggende forbedring af den strukturelle saldo	+11¼
+ heraf som følge af øget strukturel beskæftigelse ved den supplerende beløbsordning	+¾
Centrale prioriteringer fra 2030-planen	
+ Trepartsaftale om løft af løn og arbejdsvilkår i den offentlige velfærd	-2
+ Aftale om reform af personskat	-7
+ Rentevirkning af løft af Ukrainefond i 2025-2027 (november 2023) og den økonomiske ramme i forsvarsforliget i 2028-2029 (januar 2024)	-1
Yderligere politiske aftaler, nye oplysninger og tekniske forhold	
+ Rentevirkning af løft af Ukrainefonden i 2024 (april 2024) og løft af den økonomiske ramme i forsvarsforliget og ny reserve i 2024-2028 (april 2024)	-1½
+ Provenu fra etablering af nyt kvotehandelssystem i EU (ETS2)	+1½
+ Finanslov for 2024 og andre politiske aftaler (omprioriteringer i 2024 mv.)	+1
+ Øvrige forhold, tekniske justeringer mv.	+¼
Opdateret mellemfristet forløb, maj 2024	57¼
Ændring ift. 2030-planforløb, august 2023	2½

Kilde: Opdateret mellemfristet forløb, maj 2024.

Bilag 4

Ændringer i skøn for det finanspolitiske råderum i Opdateret 2030-forløb, august 2024

- *Finanslovforslaget for 2025 mv.* De samlede finanspolitiske prioriteringer i 2025 øger det offentlige forbrug i 2025-27. Det skyldes bl.a. et øget prioriteringsrum til nye tiltag som følge af lempelsen af den strukturelle saldo i 2025-2027 på 4,1 mia. kr., samt som følge af et lavere skøn for Danmarks EU-bidrag i 2025. De højere offentlige forbrugsudgifter i 2025-2027 reducerer den højest mulige offentlige forbrugsvækst fra 2025 til 2030. Den højst mulige forbrugsvækst fra 2025 til 2030 reduceres desuden som følge af, at udmøntningerne på finanslovforslaget for 2025 også omfatter varige prioriteringer til tiltag, der ikke indgår som offentligt forbrug. Samlet set indebærer prioriteringerne på finanslovforslaget, at den højest mulige offentlige forbrugsvækst fra 2025 til 2030 reduceres med 6 mia. kr.
- *Aftale om iværksætterpakke (juni 2024).* Aftalen om rammevilkår for iværksættere vedrører bl.a. bedre adgang til kapital og lempet beskatning, lettelse af regler og administration mv. Tiltagene, der kun i begrænset omfang indebærer offentlige forbrugsudgifter, er blandt andet finansieret af det finanspolitiske råderum. Samlet set indebærer aftalen, at den højest mulige offentlige forbrugsvækst reduceres med ca. ½ mia. kr. i 2030.
- *Aftale om et stærkere erhvervsliv (juni 2024).* Aftalen omfatter en række tiltag, der skal gøre det mere attraktivt at investere i forskning og udvikling samt skabe bedre muligheder for at drive familieejet virksomhed. Tiltagene vedrører bl.a. en forhøjelse af fradraget for udgifter til forskning og udvikling, retskrav på skematisk værdiansættelse samt lempelse af bo- og gaveafgiften ved overdragelse af erhvervsvirksomhed mv. Initiativerne indføres fra 2024 og finansieres dels af midler fra en sanering af erhvervsstøtteordninger, der blev anbefalet af *Ekspertgruppen for fremtidens erhvervsstøtte* fra februar 2024, og dels af det finanspolitiske råderum. Målt i forhold til 2025 udgør råderumsfinansieringen ca. ½ mia. kr. i 2030.
- *SU-reform (juni 2024).* I juni 2024 vedtog Folketinget en reform af SU-systemet på det videregående uddannelsesområde. Reformen indebærer, at man skal kunne få SU til en uddannelses normerede tid, den maksimale SU-ramme sættes ned til 58 klip, muligheden for at modtage slutlån i op til to år udvides til at gælde for alle, SU-handicaptillægsmodtagere og enlige forsørgere tildeles 12 ekstra SU-klip, så de har 70 klip i alt mv. SU-reformen har en provenuvirkning frem mod 2030, der øger den højest mulige forbrugsvækst med ca. 1½ mia. kr.
- *Rentevirkning af saldolempelse i 2025-2027.* I juni 2024 besluttede regeringen at lempe den strukturelle saldo i 2025-2027 med 4,1 mia. kr. (godt 0,1 pct. af BNP), herunder til prioritering i forbindelse med økonomaftalerne med kommuner og regioner samt andre prioriteringer på finanslovforslaget for 2025. Den afledte virkning på den offentlige gæld indebærer en rentevirkning, der reducerer det finanspolitiske råderum i 2030 med ca. ½ mia. kr.
- *Øvrige forhold, tekniske justeringer mv.* En række øvrige forhold og tekniske justeringer er samlet set omtrent neutrale for den højest mulige offentlige forbrugsvækst.

Tabel a

Ændringer i det finanspolitiske råderum i 2030

	2030 ift. 2025
Mia. kr. (2025-priser)	
Opdateret mellemfristet forløb, maj 2024	44½
Finanslovforslaget for 2025 (øger bl.a. det offentlige forbrug i 2025)	-6
Aftale om iværksætterpakke (juni 2024)	-½
Aftale om et stærkere erhvervsliv (juni 2024)	-½
SU-reform (juni 2024)	+1½
Rentevirkning af saldolempelse i 2025-2027 (juni 2024)	-½
Øvrige forhold, tekniske justeringer mv.	-0
Opdateret 2030-forløb, august 2024	38½
Ændring ift. Opdateret mellemfristet forløb, maj 2024	-6
Opdateret mellemfristet forløb, maj 2024 (målt ift. 2024)	60
Opdateret 2030-forløb, august 2024 (målt ift. 2024)	57½

Kilde: Opdateret 2030-forløb: Grundlag for udgiftslofter 2028, august 2024.

Bilag 5
Ændringer i skøn for det finanspolitiske råderum i Opdateret mellemfristet forløb, februar 2025

Siden det mellemfristede forløb i august 2024 er der indregnet nye oplysninger, der påvirker det finanspolitiske råderum, jf. tabel a:

- **Underliggende forbedring af den strukturelle saldo.** I forhold til den mellemfristede fremskrivning fra august 2024 er skønnet for den strukturelle saldo opjusteret mærkbart frem mod 2030, hvilket blandt andet afspejler, at skønnet for de strukturelle indtægter fra selskabsskatten er opjusteret, samt en højere skønnet strukturel beskæftigelse. Hertil kommer blandt andet højere skønnede offentlige nettorenteindtægter og udbytter samt opdaterede forudsætninger om strukturel registreringsafgift. Den underliggende forbedring i 2030 indebærer, at der er plads til en højere forbrugsvækst målt i forhold til niveauet i 2025 givet saldomålet på -0,5 pct. af BNP i 2030.
- **Aftale om implementering af et grønt Danmark.** Aftalen om implementering af et grønt Danmark (november 2024), der blandt andet er finansieret med afsatte midler i det såkaldte grønne råderum, bidrager isoleret set til at reducere det finanspolitiske råderum frem mod 2030. Virkningen afspejler blandt andet finansieringsbidraget fra det grønne råderum, der udgør ca. ¾ mia. kr. i 2025 stigende til ca. 1½ mia. kr. i 2030, samt at en andel af den økonomiske ubalance i aftalen i 2026-2030 beregningsteknisk er forudsat håndteret af det finanspolitiske råderum. Råderummet i 2030 reduceres samlet set med ca. 1¼ mia. kr.
- **Finanslov for 2025 og andre politiske aftaler.** Aftalen om finansloven for 2025 mv. er samlet set omtrent neutral for det finanspolitiske råderum. Virkningen afspejler de samlede konsekvenser af de konkrete udmøntninger som led i finansloven for 2025 samt de aftalte elementer i Aftale om Ungeløftet – flere unge i arbejde og forpligtende fællesskaber (oktober 2024) samt Aftale om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet 2025-2028 mv. (november 2024).
- **Øvrige forhold, tekniske justeringer mv.** En række øvrige forhold og tekniske justeringer bidrager samlet set svagt positivt til det finanspolitiske råderum. Ændringerne vedrører blandt andet opdaterede forudsætninger for udgifter til EU og udviklingsbistand, der er omfattet af det statslige delloft for driftsudgifter og bidrager til at reducere det offentlige forbrug inden for rammerne af de fastlagte udgiftslofter i 2025-2028. De samlede tekniske forhold mv. bidrager til en beregningsteknisk forøgelse af den højest mulige forbrugsvækst fra 2025 til 2030 på ¼ mia. kr. sammenlignet med opgørelsen i august 2024.

Tabel a
Ændringer i det finanspolitiske råderum i 2030

	2030 ift. 2025
Mia. kr. (2025-priser)	
Opdateret 2030-forløb, august 2024	38½
+ Underliggende forbedring af den strukturelle saldo	+21¼
+ Aftale om implementeringen af den grønne trepart	-1¼
+ Finanslov for 2025 og andre politiske aftaler	+0
+ Øvrige forhold, tekniske justeringer mv.	+¼
Opdateret mellemfristet forløb, februar 2025	59
Ændring ift. Opdateret 2030-forløb, august 2024	20½

Kilde: Opdateret mellemfristet forløb, februar 2025.

Med venlig hilsen

Nicolai Wammen
Finansminister